

(5)

नेपाल राजपत्र

भाग ४

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २१ | काठमाडौं, मार्ग १३ गते २०२८ साल [अतिरिक्ताङ्क ४३]

श्री ५ महाराजाधिराजका प्रमुख सचिवालय
राजदरबारको

सूचना

रौतहट तथा बारा जिल्लामा हिसात्मक दंगा भै धनजनको क्षति भएको सम्बन्धमा
यथार्थ जांचबूझ गरी प्रतिवेदन पेश गर्न २०२८।१।१ मा सर्वोच्च अदालतका अतिरिक्त
न्यायाधीश श्री ज्ञपट सिंह रावलको एक सदस्यीय अध्योग गठन गरिएकोमा सो अध्योगले
श्री ५ महाराजाधिराजका हजूरमा आफ्नो प्रतिवेदन चढाएकोले सर्वसाधारणको जानकारी
लागि देहाधिकारीजिम्मेको सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

अध्योगको प्रतिवेदनमा

१. अध्योग गठन भएको मिति तथा म्याद थप— २०२८।१।१ मा १५ दिनमित्र पेशगर्ने
गरी गठन भएकोना पछि मिति २०२८।१।२।५ मा ७ दिनको म्याद थप भएको ।
२. अध्योगले जांचबूझमा लगाएको समय अवधि— २०२८।१।२ देखि कार्य प्रारम्भ गरी
रौतहट जिल्लामा ८ दिन, बारा जिल्लामा ६ दिन लगाई घटना स्थलमे जांचबूझ कार्य
गरेको र सो कार्यको प्रतिवेदन तथार गर्न ५ दिन लगाई जम्मा २० दिन लागेको ।
३. सूचना टाँस— सर्वसाधारणबाट घटनाको यथार्थ तथ्य निर्भिकतापूर्वक जानकारी दिन
आव्हान गरी सदरमुकाम र घटना भएको गाउँ बरप्पर समेत गरी जम्मा १०० ढाउँका
सूचना टाँस गरेको ।
४. जांचबूझगरेको ढाउँह भुदूँजैत्वद्भिलाईकोप्रेसिणसञ्जिरिवाप्रिजिक्लाक्टो थुरुह नेपाल्हैलु
गरी जम्मा ८१ गाउँ घटना अवधिमा लागि —

(२)

नेपाल राजपत्र भाग ४

५. आयोगले बुझेको सम्बन्धित व्यक्तिहरू— (क) यथार्थ जांचबूझका सम्बन्धमा रौतहट

जिल्लामा १३३५ परिवार र बारा जिल्लामा ६१६ परिवारहरू गरी जम्मा २२५४ परिवारहरूले घटना बारे तथा घटनाबाट भएको घनजनको क्षति सम्बन्धी लिखित विवरण बयान गरी लेखाई दिएको ।

(ख) साथै, घटनाका सम्बन्धमा सरकारी कर्मचारी, पञ्चायत तथा वर्गीय संगठनका प्रतिनिधि र जिल्लाका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरू समेत दुवै जिल्लामा गरी जम्मा ३६ जना व्यक्तिबाट मौखिक र लिखित जवाफ लिएको ।

६. घटनाको विवरण— घटनाबाट देहायबमोजिम घनजनको क्षति भएको भन्ने सम्बन्धित व्यक्तिहरूले लेखाई दिएको—

जिल्ला	गाउँ संख्या	घर लुटिएको र आगो लागोको परि- बार संख्या	आगोलागोको घरसमेतको संख्या	घरसमेत उजाडी दिएको संख्या	लुटिएको र आगोले डढेको नोकसानी- हल्ल	हुलका मानिस- ले हत्या गरी मारेको मानिस- को संख्या
रौतहट	३६	१३३५	६००	२४	३०८६७४६	२७
बारा	४३	६१६	६७४	१७५	३३८१६५५	२४
	८१	२२५४	१८७४	१६६	६४६८७०४	५१

७. दंगा हुनुको काण्डमा आयोगको ठहरः— गो बध गन्धो भन्ने विधयलाई अधिसारी सोहोँ निउको जरीयबाट ईविसाधने र धनसम्पति लुट्ने विचारबाट दंगाको सुलझात भएको । सो दंगालाई सामुहिक रूप दिन साम्प्रदायिक भावनाको रंग दिई लुट्ने, आगो लाउने तथा हिसा गर्ने जस्ता गन्भीर कौजदारी कसूरबाट समेत बचनलाई दंगा फैलाएको । साथै, अर्काको धनसम्पति लुट्न पाइने भएबाट लुटेरा र बदमासहरूले थ्री ५ को सरकारबाट समेत लुटमार गर्न छुट्ट छ भन्ने भ्रम सूजना गरी हल्ला किंजाई लुटेराहरूको जमात हुन गएको देखिन्छ । यस्तो स्थितिभा स्थानीय र अव्वल प्रशासनले आफ्नो कानूनी कार्तव्य समधमा पूरा गर्न नसकेकोबाट लुटेराहरूलाई सनोबल मिलन गई दुवै रौतहट तथा बारा जिल्लाका गाउँहरूमा लुटेराहरूले लुट्ने र आगो लाउने जस्ता अत्रिय कार्य गरेबाट घनजनको क्षति पुग्न गएको भन्ने प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको छ ।

८. उपर्युक्त एक सदस्यीय जांचबूझ आयोगको प्रतिवेदनका आधारमा आवश्यक कारबाई थ्री ५ को सरकारबाट भैरहेको छ ।

तुकुमबक्सेबमोजिम

सरदार हंसमान सिंह

थ्री ५ सहाराजाधिराजका प्रमुख सचिव

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्राप्तित मारिएपछि मात्र लागु हुनेद्धा
थ्री ५ को सरकारको छापासानामा सुदृढित ।